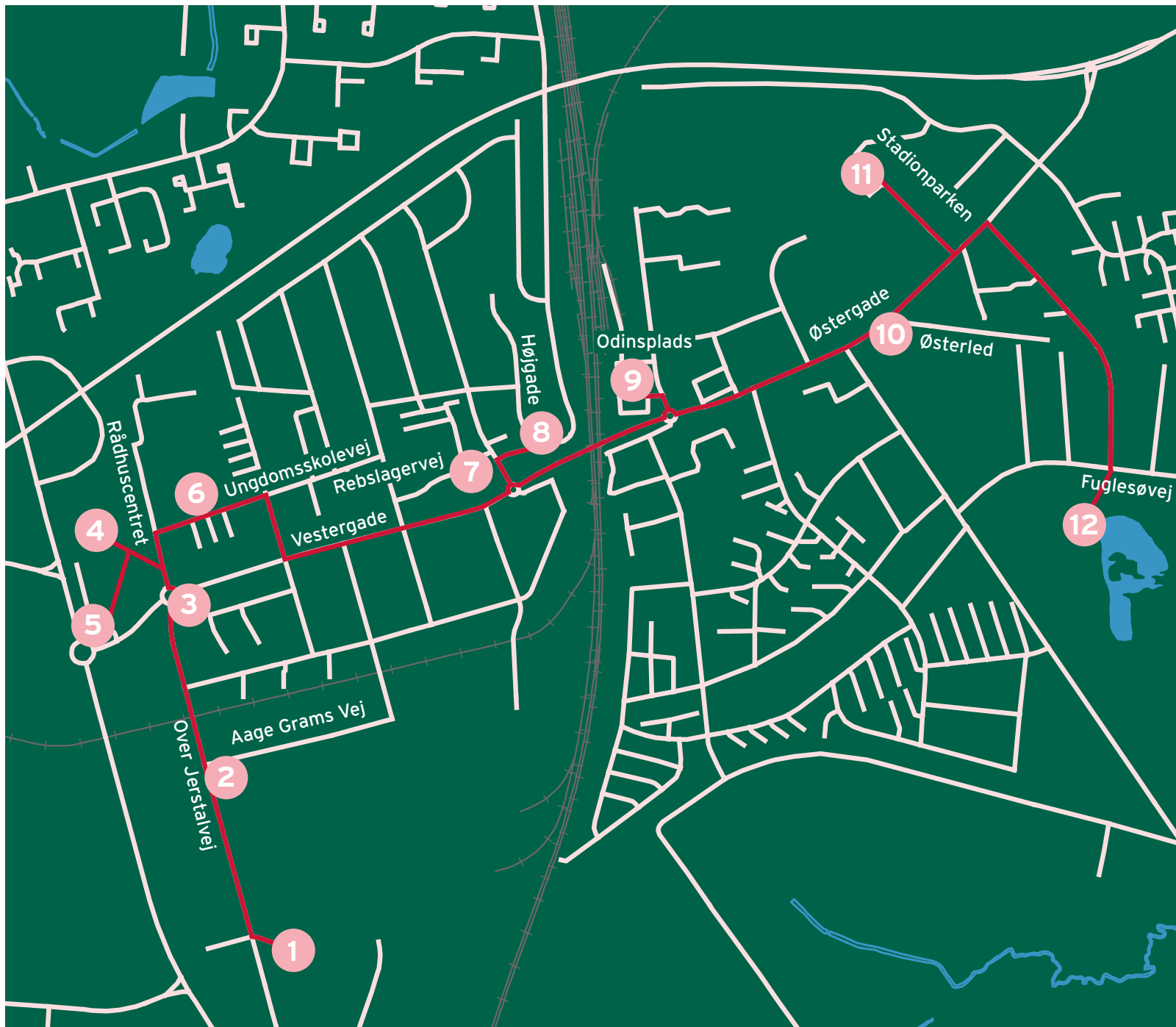

VOJENS

Gåtur

EN ÆGTE STATIONS BY

Rutedistance 4 km

Oplev Haderslev og nærområdet med guide-selv-ture.

Du kommer forbi flotte huse, historiske steder og dejlig natur. Undervejs vil der være mulighed for en pause, hvor du f.eks. kan nyde lidt godt til maven.

Der er 5 guide-selv-ture, som du kan prøve med familien:

Guide-selv-tur på Årø
 Guide-selv-tur i Årøsund
 Guide-selv-tur i Haderslev
 Guide-selv-tur i Vojens
 Guide-selv-tur i Gram

Find turene på: www.visithaderslev.dk eller ved vores infopoints.

Du ønskes en god tur.

1

BRONZEALDERHUSET

600 m. nord i for Skrydstrup pigens grav, ligger et bronzealderhus. Huset der blev udgravet i 1994, er unikt og med sine 500m2 den største bygning i Danmark fra oldtiden. Det er meget sandsynligt at Skrydstrup pigen har boet her. Stolpehullerne er markeret på pladsen, så man kan fornemme husets beliggenhed og størrelse. Taget har enten været lyngtørv eller strå. Man gætter på at væghøjden har været omkring 2 meter, og at afstanden fra gulv til rygningen har været ca. 4,5 meter.

2

BRDR. GRAM

Fabrikant Hans Gram byggede i 1901 et maskinværksted i Vojens på 100 m2. Han kunne bl.a. levere komplette mejerier. I 1907 indtrådte broderen Aage Gram i virksomheden, der fik navnet Brødrene Gram. I løbet af 1950'erne begyndte virksomheden at masseproducere køleskabe og frydere. I løbet af 100 år voksede antallet af medarbejdere fra nogle få til ca. 3500, og virksomheden fik datterselskaber og forhandlere over hele verden. I 2005 blev Brødrene Gram solgt til en polsk virksomhed. Dermed var dette sønderjyske industrieventyr historie i Vojens, men efter en trimning og renovering af Gram-bygningerne er en række andre virksomheder i dag rykket ind i lokalerne.

3

SKRYDSTRUPPIGEN SKULPTUR

Bronzeskulptur af Skrydstruppiggen, kunstner er billedhugger Jens Peter Kellermann, 1979. Skrydstruppiggen fundet er udstillet på Nationalmuseet i København, mens Haderslev Museum har fået fremstillet kopier af selve dragten. For dog at bevare Skrydstruppiggen som lokal seværdighed tog Vojens Turistforening og Lions Club initiativ til fremstilling af en skulptur af bronzealderpiggen. Skulpturen blev afsløret den 19. maj 1979. Skulpturen er placeret på et sted, hvor grænsen mellem Skrydstrup og Vojens Sogn gik indtil sammenlægningen af de 2 sognekommuner i 1962.

4

RÅDHUSCENTRET

Rådhuscentret har fået navn efter Vojens Kommunes nye rådhus, der stod færdigt i 1973. I 1975-76 flyttede Brugsen ud ved siden af rådhuset og et nyt bibliotek kom til i 1981. Over tid har flere og flere forretninger etableret sig sammen med hovedgadebutikker, der er flyttet herud og har efterladt tomme butikker i midtbyen som i så mange andre byer. Rådhuscentret fungerer nu som handelscentrum i Vojens. Her ligger dagligvareforretninger, udvalgsvarer-butikker, servicevirksomheder og liberale erhverv. Efter kommunalreformen i 2006 er Vojens blevet en del af Haderslev Kommune og rådhuset er ombygget til "Sundhedscenter Vojens".

5

SUNDHEDSCENTER

Det tidligere rådhus er omdannet til et sundhedscenter i bred forstand. Bygningen rummer f.eks. folkebibliotek, andre kommunale tilbud (pædagogisk rådgivning, sundhedstilbud til voksne, sygepleje), center for seksuelt misbrugte, hørelinik, privatpraktiserende psykolog m.m., lige som der er lokaleudlån til frivillige foreninger og deres aktiviteter.

6

VOJENS GYMNASIUM OG IDRÆTSEFTERSKOLE

Vojens Ungdomsskole er oprindelig opført på en fritliggende grund i den vestlige ende af byen i 1939. Siden er skolen vokset, og efter adskillige udvidelser af elevkapacitet og undervisnings- og sportsfaciliteter er skolen i dag en topmoderne efterskole under navnet Vojens Gymnasium og Idrætsefterskole (VGIE) og med plads til ca. 200 elever ad gangen - og dermed en arbejdsplads, der er med til at sænke gennemsnitsalderen i byen! VGIEs udvendige udsmykning består af metalrelieffer udført af Kaj Trier.

7

REBSLAGERVEJ

Rebslagervej har fået sit navn efter den reberbane, som allerede i tysk tid lå på området, hvor vejen nu løber. Reberbanen blev etableret i 1880'erne af Jens Wilhelm Weirgang, men først efter, at Jürgen Embcke overtog i 1887, kom der for alvor gang i forretningen. Det hele endte i sidste ende med at blive til Vojens Tovværk, som dog flyttede til Trekanten 6-8 længere mod øst i sidste halvdel af 1960'erne. Rebslagervej fungerer nu som aflastning og P-plads parallelt med Vojens' hovedgade.

En reberbane blev tidligere anvendt til rebslagning (fremstilling af tovværk). Teknikken krævede, at hele tovet under fremstillingen var udstrakt, hvorfor reberbanen var meget lange, for at man kunne fremstille tovværket i de fornødne længder. Det hele endte i sidste ende med at blive til Vojens Tovværk. I slutningen af 1960'erne flyttede Vojens Tovværk til Trekanten.

8

MØLLEHUSET

Møllebakken og kværnenene ved Møllehuset er alt hvad der er tilbage ved Vojens Mølle. Oppe i Højgade ligger det gamle Møllehus. Kværnenene foran huset er det eneste der i dag fortæller den forbigående, at her lå der engang en rigtig mølle med vinger, hat og alt hvad der hørte til. Lidt længere nede mod nordvest finder du Møllebakken, men ellers er sporerne svindende. Den gamle mølle blev næsten hundrede år inden den faldt. Tidens tand havde gnavet hårdt i den, og kun et par år efter møller Alfred Huusmanns død i 1958 forsvandt den fra bybilledet.

9

BANEGÅRDSPLADSEN OG ODINS PLADS

Vojens Station er en dansk jernbanestation i Vojens på Den Sønderjyske Længdebane. Den har også været udgangspunkt for længdebansens sidebane til Haderslev, men her kører nu kun veteranog. Konsortiet Peto, Brassey and Betts, der anlagde Den Sønderjyske Længdebane, havde betinget sig at den pga. det kuperede terræn ikke skulle gå gennem Haderslev, som i steder skulle have en sidebane fra længdebanen. Strækningen Padnorg-Vojens blev åbnet d. 1. oktober 1864, sidebanen Vojens- Haderslev blev åbnet d. 2. maj 1966. Den nuværende stationsbygning er fra 1966, hvor den gamle umiddelbart syd for blev revet ned. På Odins Plads findes en skulptur uden navn. Skulpturen er lavet af Helge Holmskov. Skulpturen blev indviet 1972 og fik i 1979 en ny højere sokkel.

10

VOJENS KIRKE

Vojens Kirke er en ret ny kirke. Den blev indviet den 6. september 1925, og er den første sognekirke i 300 år, der er bygget i vor landsdel. Kirken er bygget som en "genforeningskirke", efter at Sønderjylland havde været under preussisk herredømme i 56 år (1864-1920). Vojens Kirke er bygget som en typisk dansk landsbykirke i de rød hvide dannebrogfarver.

Vojens kirkegård

Vojens kirkegård er ældre end selve kirken. I 1864 var der i alt 265 indbyggere i den del af Jegerup sogn, der blev betegnet som Vojens. Der var dengang hverken en kirke eller kirkegård i Vojens. Da længdebanen i 1864 blev bygget, voksede stationsbyen Vojens op omkring den, og befolkningstallet blev øget væsentlig i de kommende år, og i 1877 var der ca. 450 indbyggere, altså næsten en fordobling på godt 10 år.

Det "røde kapel"

Efter at "hjelpekirkegården" var taget i brug, gik der ikke mange år, før det røde kapel blev bygget. Fra 1883 kunne de døde hensættes i kapellet, når der ikke var mulighed for, eller ønske om, at have den døde i hjemmet. Med kirkegård og kapel voksede ønsket om at få egen kirke. Ønsket var størst fra tysk side. Efter at det røde kapel var blevet bygget om og nyt kirkeinventar anskaffet, blev den røde bygning i januar 1894 indviet til kirke, men som annekskirke under Jegerup. Fremover skulle der være gudstjenester på tysk, så de dansk-boende i Vojens skulle fortsat gå i Jegerup, hvor gudstjenesterne var på dansk.

11

VOJENS HALLERNE

Vojens Hallerne samler en lang række idræts- og fritidsaktiviteter, som gør Vojens til en rigtig sports by: 5 haller - 2 idrætshaller, 1 svømmehal og 2 skøjtehallen (Fros Arena) - samt en campingplads og strandbaner til Beach håndbold og -volley. I forhold til andre byer i Danmark er isaktiviteterne (sammen med motorsporten) det særlige i Vojens, hvor isen giver mulighed for både ishockey, kunstskejtetøj og curling.

12

FUGLESØEN

I den østlige ende af Vojens ved Jernhytvej findes et roligt og rekreativt område omkring Fuglesøen med gode stier, og der er herfra stiadgang via Dybdalvej til Tørning Banke, Christiansdal, Hindemede og Dyrehaven til Haderslev. Ishockey i Vojens startede i 1961 på Fuglesøen, der dengang var islagt i flere dage. Drengene løb på skøjter og spillede ishockey med hjemmelavede ishockeystave om vinteren de næste par år, indtil Brødrene Gram A/S, der manglede en skøjtebane i byen til fremvisning for deres kunder, forærede byen en udendørs skøjtebane, som blev indviet 27. oktober 1963.

@visithaderisev

@visithaderisev